

یادداشتی از سمیرا نیازی؛

هر آنچه که پزشکان از مالیات بر درآمدشان باید بدانند

تغییر ساختار نظام مالیاتی مبتنی بر مالیات به جای کسب درآمد مبتنی بر نفت در بودجه سال‌های اخیر، باعث شد که دولت توجه ویژه‌ای به پزشکان، به‌عنوان مشاغل پردرآمد داشته باشد و با تمهیدات مالیاتی مؤثر در بودجه سالیانه، مساوات را در بین جامعه ایجاد کند. با توجه به این نگاه حاکمیتی، پزشکان ملزم‌اند نسبت به وظایف قانونی خود مطلع باشند.

به گزارش خبر، سمیرا نیازی کارشناس ارشد مالی و امور مالیات در یادداشت ارسالی با موضوع "هر آنچه که پزشکان از مالیات بر درآمدشان باید بدانند" به پایگاه خبری گزارش خبر آورده است؛

تغییر ساختار نظام مالیاتی مبتنی بر مالیات به جای کسب درآمد مبتنی بر نفت در بودجه سال‌های اخیر، باعث شد که دولت توجه ویژه‌ای به پزشکان، به‌عنوان مشاغل پردرآمد داشته باشد و با تمهیدات مالیاتی مؤثر در بودجه سالیانه، مساوات را در بین جامعه ایجاد کند. با توجه به این نگاه حاکمیتی، پزشکان ملزم‌اند نسبت به وظایف قانونی خود مطلع باشند.

پزشکان و دندان‌پزشکان و صاحبان فنون پزشکی که در استخدام بیمارستان‌های دولتی یا خصوصی بوده و در این رابطه حقوق دریافت می‌دارند باید مالیات بر درآمد حقوق بپردازند.

ماده ۸۳ قانون مالیات‌های مستقیم مصوب سال ۱۳۶۶، در تعریف درآمد مشمول مالیات حقوق بیان داشته که: "درآمد مشمول مالیات حقوق عبارت است از: حقوق (مقرری یا مزد یا حقوق اصلی) و مزایای مربوط به شغل اعم از مستمر و یا غیر مستمر قبل از وضع کسور و پس از کسر معافیت‌های مقرر در این قانون".

مالیات بر درآمد مشاغل پزشکی

منظور از درآمد مشاغل پزشکی در این بخش، درآمدی است که پزشکان و دندان‌پزشکان و سایر صاحبان فنون پزشکی از طریق اشتغال به حرفه تخصصی خود کسب می‌کنند. فرضا پزشکی که داری مطب است و یا دکتر داروساز که داروخانه تاسیس کرده است و از این طریق درآمدی تحصیل می‌کند می‌بایستی مالیات آن را به دولت بپردازد.

به موجب مقررات مندرج در فصل چهارم قانون مالیات‌های مصوب سال ۱۳۶۷ صاحبان بیمارستان، زایشگاه، آسایشگاه، تیمارستان و درمانگاه و همچنین صاحبان آزمایشگاه و لابراتوار و نظایر آن‌ها اعم از طبی و غیر طبی و صاحبان رادیولوژی و فیزیوتراپی و موسسات بهداشتی و هم‌چنین پزشکان و دندان‌پزشکانی که دارای مطب هستند، مکلف می‌باشند اظهار نامه مالیاتی مربوط به درآمد مشاغل خود را در یک سال مالیاتی منتهی تا آخر تیر ماه سال بعد با تراز نامه و حساب سود و زیان متکی به دفاتر قانونی به دفتر ممیزی مالیاتی که مامور وصول مالیات این گونه مشاغل است تسلیم و بر اساس آن مالیات متعلقه را به بپردازند.

دفتر قانونی مشاغل پزشکی

دفتر قانونی که دارندگان مشاغل پزشکی مکلف به تنظیم و نگهداری آن هستند به "دفتر درآمد و هزینه" معروف است که می‌بایستی قبل از شروع هر سال آن را تهیه و به مهر و امضا (پلمپ) حوزه مالیاتی مربوطه برسانند.

دفتر باید مرتب و بدون تراشیدگی و قلم خوردگی تحریر گردد و در صورت بروز اشتباه تصحیح آن بلاشکال است. درآمد روزانه ممکن است به طور تفکیک یا یک جا، در دفتر ثبت گردد ولی تعداد مراجعین پولی و مجانی، عیادت در منزل یا بیمارستان‌ها- زایمان- تعداد بیماران قراردادی از قبیل بیمه و غیره به ترتیب عناوین مذکور باید ثبت گردد. کلیه هزینه‌های از قبیل آب و برق و تلفن و کرایه محل و ... باید متکی به اسناد و مدارک بوده و به طور روزانه و به تفکیک در دفتر ثبت شود. تاخیر ثبت هزینه‌ها در دفتر به مدت متناسب و موجه قابل قبول خواهد بود.

تشخیص علی‌الرأس مالیات

هرگاه مؤدی مالیات به تکالیف قانونی خود در خصوص تنظیم دفتر و تقدیم اظهار نامه در مواعد مقرر در قانون عمل نکند، مالیات وی راساً از طرف حوزه مالیاتی مربوطه احتساب و به وی ابلاغ می‌گردد تا نسبت به پرداخت آن اقدام کند. مطابق ماده ۹۷ قانون مالیات‌های مستقیم مصوب سال ۱۳۶۷، در موارد زیر درآمد مشمول مالیات مودی به طریق علی‌الرأس تشخیص خواهد شد:

در صورتی که تا موعد مقرر حساب در آمد و هزینه تسلیم نشده باشد.

در صورتی که مؤدی به درخواست کتبی مامور تشخیص مربوطه از ارائه دفاتر و یا مدارک حساب در محل کار خود، خودداری نماید.

هرگاه مؤدی از ارائه قسمتی از مدارک حساب در محل کار خود، خودداری نماید چنانچه مربوط به هزینه باشد از احتساب آن جز هزینه‌های قابل قبول خودداری می‌شود و در صورتی که مربوط به درآمد باشد، درآمد مشمول این قسمت از طریق علی‌الرأس تعیین خواهد شد.

در صورتی که دفاتر اسناد و مدارک ابرازی برای محاسبه درآمد مشمول مالیات به نظر ممیز و تایید سر ممیز مالیاتی غیر قابل قبول برای رسیدگی تشخیص شود یا به علت عدم رعایت مقررات قانونی، مورد قبول واقع نشود که در این صورت مراتب باید با ذکر دلایل کافی به مودی کتباً ابلاغ و پرونده برای رسیدگی به هیئتی متشکل از سه نفر حسابرس منتخب وزیر امور اقتصادی و دارایی احاله گردد.

نکات تکمیلی راجع به مالیات علی‌الرأس و شیوه تشخیص درآمد پزشکان توسط وزارت اقتصاد و امور دارایی

در موارد تشخیص علی‌الرأس، ممیز مالیاتی با توجه به قرائن و دلایلی که به دست می‌آورد می‌بایستی میزان درآمد را راساً مشخص کند و بر اساس آن و با توجه به ضرایب مالیاتی میزان مالیات متعلقه را معین نماید.

عملکرد فعلی وزارت امور اقتصادی و دارایی در تعیین درآمد پزشکان عبارت است از مراجعه بدون اطلاع قبلی در روزهای مختلف سال به مطب جهت تعیین تعداد بیماران، استعمال از بیمه خدمات درمانی و ارتش و بیمارستان‌های مختلف در مورد دستمزدهای پرداختی پزشکان و همچنین مقایسه با

درآمد سال های قبل.

حق الراس مالیات چگونه تعیین می‌شود؟

برای تعیین میزان حق الراس مالیات، ممیز مالیاتی باید میزان درآمد و هزینه‌ها را تخمین بزند. برای این کار باید به قرائن و دلایل اتکا کند و از ضرایب مالیاتی هم کمک بگیرد. در حال حاضر سازمان امور مالیاتی کشور برای تعیین مالیات پزشکان تمهیداتی در نظر گرفته است. به این صورت که ممیز مالیاتی بدون اطلاع قبلی و در روزهای مختلف سال به مطب مراجعه می‌کند، تعداد بیماران را تخمین می‌زند، بیمه خدمات درمانی، ارتش یا بیمارستان‌های مختلف را استعلام می‌کند و با درآمد سال‌های قبل مقایسه می‌کند و به این ترتیب مبلغی را برای مالیات پزشکان تخمین می‌زند. نحوه‌ی محاسبه‌ی ضریب تشخیص مالیات پزشکان

نحوه‌ی محاسبه‌ی مالیات پزشکان عمومی بر اساس قانون‌های مالیاتی و ضریب تشخیص مالیات است. مطابق ماده‌ی ۱۵۴ قانون مالیات‌های مستقیم برای تعیین ضریب مالیات پزشکان باید یک کمیسیون از نمایندگان وزارت امور اقتصادی و دارایی، بانک مرکزی جمهوری اسلامی، نماینده‌ی نظام پزشکی تشکیل شود و مطابق نظر این کمیسیون ضریب مالیات تهران مشخص شود. مالیات پزشکان تهرانی بر این اساس تعیین و از آن‌ها اخذ می‌شود. برای تعیین ضریب تشخیص مالیات پزشکان در شهرستان‌ها نیز تمهیداتی در نظر گرفته شده است. به این صورت که ضریب تشخیص مالیات تهران به شهرستان‌ها اعلام می‌شود. در شهرستان هم کمیسیون متشکل از نماینده‌ی وزارت امور اقتصادی و دارایی، بانک مرکزی جمهوری اسلامی و نماینده‌ی نظام پزشکی تشکیل می‌شود و در مورد ضریب تشخیص مالیات تهران برای شهرستان مورد نظر تصمیم گیری می‌کند. در صورتی که کمیسیون شهرستان ضریب تشخیص مالیات تهران را برای شهرستان بپذیرد، آن را مبنای اخذ مالیات از پزشکان قرار می‌دهد اما اگر موافق نباشند باید دلایل مخالفت و ضریب پیشنهادی را به مرکز اعلام کند و بر اساس نتیجه‌ی نهایی این مذاکرات از مودیان مالیات اخذ می‌شود.

مرور زمانی مالیات چیست؟

مرور زمان به مواردی اطلاق می‌شود که بعد از مدت زمان معلوم، طرفین دعوا حق اقامه دعوی را از دست می‌دهند و نمی‌توانند نسبت به یکدیگر شکایتی داشته باشند. بر اساس ماده ۱۵۷ قانون مالیات مستقیم، اگر مودی اظهار نامه مالیاتی را تسلیم نکند و حوزه مالیاتی مربوطه هم نسبت به تشخیص حق الراس اقدامی انجام ندهد، مدت مرور زمانی مالیات سه سال از تاریخ سر رسید پرداخت مالیات است و بعد از گذشتن سه سال مالیات قابل مطالبه نخواهد بود.

اما در صورتی که ظرف این مدت درآمد مودی یا همان پزشک تعیین شود و برگ تشخیص مالیات برای وی صادر شده باشد و حداکثر سه ماه بعد از انقضای سه سال مذکور برگ تشخیص به مودی ابلاغ شود، مودی ملزم به پرداخت مالیات است.

نرخ مالیات پزشکان یا مالیات پلکانی پزشکان و جدول مالیات پزشکان به چه صورت محاسبه می‌گردد؟

با بررسی دفاتر روزنامه و کل و اسناد درآمدی مبتنی بر حسابهای بانکی و بررسی سایر حسابهای بانکی پزشکان و تطابق با اسناد هزینه‌ای سازمان امور مالیاتی نرخ مالیات پزشکان را بر اساس مالیات پلکانی در ماده ۱۳۱ قانون مالیات مستقیم محاسبه می‌نماید و در صورتی که مجموع درآمد پزشکان یا متخصصان (پس از کسر هزینه‌ها) ۵۰ میلیون تومان باشد، با ضریب ۱۵٪ محاسبه می‌گردد و نسبت به مازاد ۵۰ میلیون تومان تا ۱۰۰ میلیون تومان به نرخ ۲۰٪ و نسبت به مازاد ۱۰۰ میلیون تومان با نرخ ۲۵٪ محاسبه و اخذ می‌گردد. گفتنی است، در صورت تأخیر در پرداخت، مشمول جریمه یا از طریق عملیات اجرایی قابل وصول می‌باشد.

پزشکان چگونه می‌توانند مالیات خود را پرداخت کنند؟

پزشکانی که در مطب فعالیت دارند باید مالیات بر مشاغل و پزشکانی که در مراکز درمانی هستند باید مالیات بر درآمد پرداخت کنند. برای پرداخت مالیات پزشکان در سال ۱۴۰۰ نیازی به مراجعه‌ی حضوری نیست و مشمولان می‌توانند از طریق سامانه پرداخت مالیات تکلیفی پزشکان، مالیات را بپردازند.

مزیت سامانه‌ی پرداخت مالیاتی این است که برای کارهای مالیاتی نیازی به مراجعه‌ی حضوری نیست و در شرایط خاص مانند کرونا این یک ویژگی برجسته محسوب می‌شود.

استفاده از سامانه‌ی پرداخت مالیات پزشکان در ۵ مرحله انجام می‌شود و مودیان باید این مراحل را پشت سر بگذارند:

مرحله اول: مودیان باید در سامانه سازمان امور مالیاتی کشور با آدرس gov.ir ثبت نام کنند و نام کاربری و رمز عبور داشته باشند.

مرحله دوم: اطلاعات پزشک باید در سامانه ثبت شود.

مرحله سوم: پرداخت‌های پزشک باید ثبت شود. ۲ روش برای این کار وجود دارد؛ در روش اول باید وارد صفحه‌ی پرداخت‌های پزشک شوید و اطلاعات را ثبت کنید. در روش دوم به صفحه‌ی بارگذاری فایل وارد شوید و اطلاعات پرداخت را از طریق بارگذاری فایل وارد سامانه نمایید.

مرحله چهارم: مشاهده‌ی قبض‌های صادر شده که شامل اطلاعات قبض‌های صادر شده و اطلاعات قبض‌های پرداخت نشده است.

مرحله پنجم: بخش گزارشات سامانه که برای جلوگیری از مراجعات مکرر مودیان به سازمان امور مالیاتی طراحی شده است. این بخش مودیان با انتخاب سال یا ماه عملکرد و شماره ملی پزشک گزارش پرداخت‌های پزشک دریافت می‌شود.

معافیت مالیاتی پزشکان چگونه است؟

پزشکان نیز مانند سایر مشاغل شامل معافیت مالیاتی می‌شوند. بر این اساس یک سقف مالیاتی برای درآمد پزشک تعیین می‌شود و مودیان با درآمد کمتر از آن از پرداخت مالیات معاف می‌شوند. بر اساس ماده ۸۴ قانون مالیات‌های مستقیم، اگر درآمد یک پزشک بیشتر از چهارصد و هشتاد میلیون ریال باشد ملزم به پرداخت مالیات است، در غیر این صورت نیازی به پرداخت مالیات نیست و فقط لازم است اظهار نامه مالیاتی را ارائه کند. در واقع از پرداخت مالیات معاف است.

دستگاه کارتخوان پزشکان

با الزامی شدن وجود دستگاه کارتخوان در مطب پزشکان، همه آنها موظف به نصب این دستگاه در مطب‌ها شدند. برای جلوگیری از فرار مالیاتی پزشکان کارتخوان‌هایی که در مطب آنها نصب می‌شود دارای حافظه مالیاتی است که امکان تقلب و فرار مالیاتی را تا حد قابل توجهی کاهش می‌دهد.

جرائم عدم استفاده از دستگاه کارخوان و پایانه فروشگاهی

سازمان مالیاتی جرائم زیر را برای پزشکان متخلف که از دستگاه کارت خوان استفاده نمی‌کنند وضع کرد.

اگر پزشکان عمومی و متخصص از دستگاه کارتخوان که به سازمان مالیاتی وصل می‌باشد استفاده نکنند و یا صورتحساب‌های خود را در پایانه فروشگاهی ثبت نکنند طبق آیین نامه تبصره ۲ ماده ۱۶۹ مشمول جریمه به میزان ۲٪ فروشی خواهند شد که به سازمان اعلام نکرده اند.

علاوه بر آن هر درآمدی که سازمان مالیاتی پیدا کند که پزشکان در سامانه فروشگاهی ثبت نکرده اند علاوه بر جریمه گفته شده، این درآمد را به عنوان

کتمان لحاظ می‌کند و پزشکان متخلف مشمول جریمه غیر قابل بخشودگی ۳۰٪ مالیات متعلقه طبق ماده ۱۹۲ قانون مالیات‌های مستقیم خواهند شد.

رسیدگی به مالیات عملکرد پزشکان

در زمان رسیدگی به حساب درآمدهایی که طبق قرارداد مشارکتی بین پزشکان و مراکز درمانی منعقد شده است، ماموران مالیاتی باید قراردادهای فی مابین را دریافت کنند و درصدهای موجود در قرارداد را بررسی کنند. اگر به هر علتی قراردادهای مشارکت ارائه نشود، مامورین مالیاتی بابت کل درآمد از مراکز درمانی مالیات مطالبه خواهد کرد. بر این اساس هم پزشکان قراردادی و هم مراکز درمانی باید صرفاً درآمد مربوط به خود را ثبت کنند و در سامانه معاملات فصلی ماده ۱۶۹ مکرر اعلام کنند که در صورت عدم انجام این تکلیف تا پایان ماه بعد از فصل مربوطه، مشمول جریمه به میزان ۹٪ معاملاتی می‌شوند که به سازمان اعلام نشده است.

زمانی که قرارداد پزشك و بیمارستان به صورت حق الزحمه ای باشد ولی هر يك کل مبلغ پرداختی را به عنوان حق الزحمه یا درآمد در دفاتر خود ثبت نکند مامورین رسیدگی از ضریب سود ناویژه (اینستا کد) استفاده خواهد کرد. به این معنی که به جای اینکه نرخ ماده ۱۳۱ برای پزشکان یا نرخ ماده ۱۰۵ برای بیمارستانها و اشخاص حقوقی را لحاظ کنند از نرخ بالاتر و بیشتری برای محاسبه مالیات متعلق استفاده خواهند کرد.

کلام آخر

پزشکان نیز مانند سایر صاحبان مشاغل باید بابت درآمدهایی که کسب می‌کنند مالیات پرداخت کنند ولی با توجه به اینکه این قشر به دلایل فرار مالیاتی اقدام به پرداخت مالیات خود نمی‌کردند بسیار مورد توجه سازمان مالیاتی قرار گرفت و از این رو سازمان با آماده کردن زیرساخت‌هایی امکان اخذ مالیات بهتر را فراهم کرده است.